

עבודת השם

פולת "ניבאים-ויא"ק"

התעורר עד עכשיו יקום ויתנער וישוב בתשובה שלימה אל השם יתברך. משום שהתשובה כוחה גדול מאוד, מתי שיחזור להשם יתברך יקבלו באהבה וברצון, בני: "לא יחפוץ במות המת כי אם בשובו מדרכיו וחייה". והתשובה היא אחת מתרי"ג מצוות. וכמו שנאמר: "ושבת עד ה' אלוהיך ושמעת בקולו". והנביאים בכל הדורות זעקו על התשובה, וכמו שנאמר: "שובה ישראל עד ה' אלוהיך". "שובו אלי ואשובה אליכם" וכו', וידועים דברי הרמב"ם בהלכות תשובה, שאף-על-פי שאתמול היה אותו אדם שגוי, מתועב ומשוקץ, הרי זה היום אהוב יקר ונחמד.

"הנסתרות-ליהוה, אלהינו; והנגלות לנו ולבנינו" (ניצבים כטי"ח)
כתב רבינו החיד"א (בשם הרב יחוסף קונקי ז"ל) יש ללמוד מהכתוב על דרך דרש כהסבר לדברי חז"ל במדרש שאמרו לא נכתב בתורה שכתן של המצוות למעט כיבוד אב ואם שהיא חמורה, ומצות שילוח הקן שהיא קלה. ובשתייהן נאמר, "למען ייטב לך והארכת ימים". וזהו שאמר הכתוב, "הנסתרות לה' אלוהינו", כי הוא יודע שכתן של מצות. "והנגלות לנו ולבנינו", אולם גילו לנו מתן שכתן של שתי מצוות, האחת, נוגעת לנו, שהיא מצוות שילוח הקן, והאחרת לבנינו, שהיא מצוות כיבוד אב ואם, ושתייהן, הקלה שבקלות והחמורה שבחמורות עלינו לקיים בשלימות.

והטעם לכך מפורש אף הוא בדברי הפסוק "לעשות את כל דברי התורה הזאת", למען נעשה את כל המצוות ואל נבחר לנו את המצוות שמתן שכתן מרובה כי איננו יודעים מה שכרם של מצוות בעולם הבא ולפי הדוגמא שלנו רואים שמצווה קלה כמו שילוח הקן יש לה את אותו שכר כמו מצווה קשה ככיבוד אב ואם לכן עלינו לרדקדק בכל המצוות שלא יהיה האדם סוחר גרוע ויצא מופסד ומתוך לא לישמא יבוא לישמא.

"ויא"ק, משה; וידבר את-הדברים האלה, אל-כל-ישראל" (ויא"ק לא"א)
ידוע שפרשה זו חלה על פי רוב בין כסה לעשור, שהם ימי התשובה, ורמזה בזה התורה לעורר לבבות בני ישראל בימים נוראים אלו שהם מחד גיסא ימים של דין ומשפט להקב"ה עם בחירו, ומאידך גיסא הם ימי רחמים וסליחות והקב"ה קרוב לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, וזהו שרמז הנביא (ישעיה נ"ה) דרשו ה' בהימצאו קראוהו בהיותו קרוב, שבזמנים הללו בקלות האדם יכול לחזור בתשובה, מה שדרוש טרחה גדולה במשך השנה, וזהו שרמז כאן משה רבנו כי לא אוכל עוד לצאת ולבוא לפני הקב"ה בתפילה ובתחנון על כללות עם ישראל, אלא הכול תלוי בהם, וזהו כי ה' עובר לפניך, פירושו שה' מעביר ומוחל על עונותיהם של ישראל כאשר האדם מעביר על מידותיו, וכמו שדרשו למי נושא עוון, למי שעובר על פשע שכל המידות בטלו חוץ ממדה כנגד מידה שלא בשלה, ולכן ראוי הוא לסליחה ומחילה כאשר יעביר על פשעיו. (וידבר יוסף).

"אתם ניצבים היום כלכם, לפני יהוה אלהיכם" (ניצבים כטי"ט)
לאחר ששמעו ישראל ק' קללות חסד ב', שנמנו בפרשת כי תבוא חוץ ממ"ט קללות שנמנו בפרשת בחוקתי, נפחדו ופניהם נהפכו לירקון מרוב פחד. ואמרו מי יכול לעמוד בכל אלו הקללות, מיד קרא אותם משה והיה מפייסם בדברים ואמר להם אתם ניצבים היום כולכם. לא זו בלבד שלא תפלו אלא יהיה לכם יציבות וקיום, שנכנסתם בברית. שכן לא כאומות העולם עם ישראל. שכן אומות העולם בשעה שבאים עליהם ייסורים הם מבעטים ואינם מזכירים שמו של הקב"ה, כמו שנאמר שפוך חמתך על הגויים אשר לא ידעוך ואשר בשמך לא קראו (תהלים עט). ואילו ישראל כשייסורים באים עליהם הם נכנעים. שנאמר כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא. היינו כשהקב"ה עושה לי ישועה ואני מרים את הכוס הישועה אני קורא בשם ה', וגם צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא. גם להיפך ח"ו אם פורענות באות עלי, אני קורא בשם ה' ית'. וכך אמר משה לישראל, הקללות, היינו הייסורים, הם מעמידים אתכם ונותנים לכם קיום. כמו שנאמר למען נסותך להשיבך באחריתך. וכבר אמרו חז"ל נאמרה ברית במלח ונאמרה ברית בייסורים, מה מלח מקיים את הבשר שלא יסריה, כך הייסורים מקיימים את ישראל. וזהו שאמר להם "אתם", רק לכם יש תקומה ולא לעכו"ם. משל למה הדבר דומה לאבן גדולה שהייתה מוטלת בתוך הרחוב. וכל מי שהיה רואה עצמו גיבור היה בא ומתנושש עמה. וסופה שהייתה נופלת עליו והורגת אותו והאבן עומדת במקומה. כך הגויים משעבדים את ישראל והם קיימים לעולם, שנאמר אשים את ירושלים אבן מעמסה (זכריה יב).

"אתם ניצבים היום כלכם, לפני יהוה אלהיכם" (ניצבים כטי"ט)
שבת ניצבים היא השבת האחרונה של השנה, על-פי רוב, ופרשת ניצבים נקראת תמיד קודם יום הדין, ובתחילת הפרשה הכתוב מזכיר לנו שבעוד ימים ספורים אנו עומדים ביום הדין לפני ה', כולם בלי הבדלי מעמד, גיל, השקפה, עדה וכדומה, אלא כל איש ישראל. טבעי הדבר מאד, שגם מי שלא

18:29	כניסת השבת
19:28	צאת השבת
18:50	שקיעה
20:02	ר. תם
6:28	הניץ

הפטרה: "שוש אשיש"

"וילך, משה; וידבר את הדברים האלה, אל-כלי ישראל."

(וילך לא-א) רבותינו מביאים שהלך משה רבנו מפתח לפתח, ומבית לבית, ואמר להם "ראו זקנתי ומה יש בכוחי לעשות עתה, ורק תורה מצות ומעשי טובים שעשיתי הם עומדים לי" (הובא בספר "אמרי פי" הנד"מ להגאון המקובל רבי אליהו לופס זכותו יגן עלינו אמן). ומכאן למדו כמה חשוב שיוכיח אדם את חברו בדברי טובים ומועילים, שיש בהם טעם. והיא מצוה מפורשת בתורה: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תישא עליו חטא", וידוע שכל ישראל הם ערבים זה לזה, ואמרו חכמינו זיכרונם לברכה, שמי שרואה את חברו עובר עברה, ואינו מוכיחו על פניו, מעלה עליו הכתוב כאילו הוא עשאה, והוא נענש תחילה.

"מתבייש" לומר לחברו מדוע הוא עובר על מצות המלך, מלכו שעולם? והוא עושה את עצמו כמי שלא רואה וכמי שלא שומע, או לנו מיום הדין, או לנו מיום התוכחה. וכשיבוא אדם זה במשפט ישאלוהו, על כבודך מחיתו!!! מדוע על כבוש שמים לא מחית? ואז מה נענה ביום פקודה? או שיש מי שמפחד שמא יתלוצצו עליו הליצנים ויאמרו, מי שמך לאיש שר ושופט עלינו? או יאמרו לו: טול קורה מבין עיניך!!! ועל כך כתב "הפלא יועץ" שצריך להיזהר שלא להוכיח מי ששונג באופן שידוע בברור שלא ישמע, אך אם יודע שהדבר אסור והוא עובר עליו, לא יפחד אלא יוכיחו על פניו אולי ישוב מדרכו הרעה.

"וקראת אתכם הרעה, באחרית הימים..." (וילך לא-כט) על האדם לדעת שאפילו במצבים הקשים ביותר לעם ישראל ובתקופות הקשות והנוראות וגזרות משונות ובעקבתא דמשיחא צריכים הרבה השתדלות להיות באהבה כאיש אחד בלב אחד, שיש בכח האחדות והאהבה בעם ישראל לעמוד כנגד כל הדברים הרעים והמצבים הקשים בעם ישראל, ועל זה בא הרמו וקראת אתכם הרעה באחרית הימים שהם רית אהבה, כי באהבה מתגברים על כל הרעות (וידבר יוסף).

מצינו בחורבן בית המקדש שלא הוכיחו זה את זה ונקנסה עליהם מיתה, ואף על פי שקיימו את כל התורה מאלף ועד תיו"ו, אף על פי כן לא עמדה להם זכות התורה להגן עליהם. וידוע הדבר שכל מי שיש בידו למחות באנשי עירו, ולא מוחה, הרי זה נתפס בעוון עידו, ואם בדרוד נתפס בעוון דודו. בימינו גברה מידת ההנופה חס וחלילה, ואדם

סיפור בהמשכים "השבועות שמיים" חלק א

בפי אנשי ירושלים כונה הצדיק רבי מרדכי מרחמסטרביקה בשם החיבה 'רבי מוטל'ה'. בשנת תרס"ה עלה לארץ-ישראל והתיישב בירושלים. הוא נהג לספר סיפורים לרוב, ולעיתים קרובות התברר כי הסיפורים הללו טמנו בחובם דברים נסתרים. פעם אחת, בסעודת הילולה לכבוד אחד הצדיקים, ישב רבי מוטל'ה וביקש לספר סיפור. הוא סיפר סיפור שמופיע בתלמוד הירושלמי, על אחד החכמים שנפטר, ובאותו יום נפטר גם יהודי שהיה נציג רשות המס, שממנה סבלו היהודים רבות. לא הייתה ברירה אלא לערוך את שתי הלוויות יחד. קהל גדול יצא לחלוק כבוד לתלמיד-חכם, בעוד ליד מיטתו של נציג המס עמדו קומץ מבני-משפחתו. שתי המיטות עמדו זו לצד זו בפתח בית העלמין, ופתאום הבחינו האנשים בחבורת שודדים שהגיחה מאי-שם. הקהל התפורר בבהלה ובמקום לא נותר איש, חוץ מתלמיד אחד שנותר לעמוד ליד מיטת רבו. כשחלפה הסכנה שבו הכול להמשך מסע הלוויה, אולם משום-מה התבלבלו האנשים והחליפו בין שתי המיטות. לא הועילו טענותיו של אותו תלמיד יחיד. את נציג המס קברו בכבוד רב ובמעמד קהל נכבד, ואילו התלמיד-חכם נקבר במהירות ובחוסר כבוד. צער רב הצטער התלמיד על ביזיון רבו. באותו לילה הופיע רבו בחלום ואמר כי אל לו להתעצב, כי יש סיבה למה שאירע. פעם אחת שמע אדם מבזה תלמיד-חכם ולא מיחה בו, ועל כך נענש בביזיון הקבורה. לעומת זה, נציג המס הכין פעם אחת סעודה גדולה בעבור שר העיר והלה לא הופיע. חילק האיש את הסעודה בין העניים, וזכות זו היא שעמדה לו להיקבר בכבוד. סיים רבי מוטל'ה את סיפורו, כאשר הקהל תמה על שבחר לספר דווקא את הסיפור הזה, לכאורה בלי שום הקשר הימים היו ימי מלחמת-העולם הראשונה. הטורקים שלטו בארץ ופעלו לגייס צעירים יהודים לצבאם. באותה עת חי בירושלים אדם נבזה, 'מוסר' ושמו לייבקה ביאליסטוקר. הוא היה מלשין לשלטונות על צעירים שניסו לחמוק מחובת הגיוס, מגלה את שמותיהם ומסרם למשטרה. עשרות יהודים נמסרו על-ידו לשלטונות, נשלחו לחזית ורבים מהם לא שבו. נשותיהם נותרו אלמנות או עגונות. שמו של לייבקה דיי היה בו להפיל פחד על יושבי ירושלים. למחרת סיפורו של רבי מוטל'ה ישב לייבקה בתחנת המשטרה בשער יפו ושתה קפה בחברת ידידו הערבים. פתאום נפל מכיסאו ומת. השלטון פרסם הודעת אבל על מותו של 'סוכן ממשלתי'. בהודעה נאסר על היהודים לפתוח את חנויותיהם, והם נדרשו לכבד את המת בהלוויה הממלכתית. **ההמשך ב"ה בשבוע הבא!**

פנית ההלכות "דיני סיכה בשבת"

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ז.

ה. אסור לסוך את הגוף בשמן ולמשמש בכח לרפואה, ולפיכך אסור לעשות מסג' בשבת, אם ממשמש בכח ומתכוין להזיץ, אך מותר לעשות כן בנחת. והבריא מותר לסוך בשמן וכן התינוק מותר לסוכו בשמן. [ילקוט יוסף שבת כרך ד עמוד עט]

ו. מי שנתפס גבו או צוארו, וחש כאבים עד שנחלש כל גופו ונפל למשכבו, דינו כדין חולה שאין בו סכנה, ומותר לעשות לו מסג' אפילו בחזק. [ילקוט יוסף שבת כרך ד עמוד עט]

ז. מותר לתת בשבת מי בושם על הפנים או על הידיים, ואין בזה איסור סיכה. ואף ביום הכפודים יש להקל בזה. ואף על השערות יש להקל. אולם כבר נתבאר שאסור ליתן בשבת ריח טוב על גבי מטפחת או בגד, משום מוליד ריחא. אבל בבשר האדם כגון בידיים ובפנים לא שייך האיסור דמוליד ריחא, משום שאין הריח מתקיים אלא לפי שעה, שהזיעה מעברתו. ואפילו בשעריו אין איסור בזה. ומכל מקום מי שהתזו על גופו מי בושם מיוחדים להעברת הזיעה [ד"אודורנט] מותר לו להחליף בשבת בגד אחר, אף שהריח יעבור על הבגד, שהרי אינו מתכוין להולדת הריח בבגד, והוי פסיק רישיה דלא איכפת ליה באיסור דרבנן. והיינו באופן שלא איכפת לו מהריח שיש בבגדיו. [ילקוט יוסף שבת כרך ד' עמוד עט, ועמוד תו]

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבזון בן חוה	

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"